

Kungl. Hovförsamlingen

Arbetsordning för kyrkostämman i Kungl. Hovförsamlingen

Prolog

Hovförsamlingen, bildad som fältförsamling och senare knuten till Stockholms slott, har sin ursprungliga organisation och verksamhet grundad under medeltiden. I slottet Tre Kronor fanns ett kapell, där gudstjänster avhölls under ledning av Konungen utsedda prelater. Slottskyrkan stod färdig år 1592.

"De kungliga livgardena, inflyttade adelsmän och hemkomna officerare var kungens män och hade sin naturliga gudstjänstgemenskap i Slottskyrkan".

Under konung Gustaf II Adolfs tid tillkom bestämmelser om Hovförsamlingen. Under hertig Karl fick Hovförsamlingen en fristående ställning från den statliga organisationen samt obunden av biskoparnas och prästeståndets godkännande. Hovförsamlingens ställning och status har sedan dess varit beroende av den regerande monarkens intresse för kyrkliga, liturgiska, teologiska och religionspolitiska frågor.

Sedan 1700-talets början har Hovförsamlingen varit en i laga ordning erkänd församling som fungerat på motsvarande sätt som övriga församlingar inom Svenska kyrkan. Hovförsamlingens medlemmar har därmed genom sitt medlemskap i församlingen varit tillhöriga Svenska kyrkan.

Fram till år 1969 fungerade Hovförsamlingen praktiskt taget helt utan särskilda då förekommande kyrkokommunala organ. Någon traditionell församlingsverksamhet förekom inte heller. Vid enstaka tillfällen sammankallades dock kyrkostämma av pastor, såsom i samband med val till kyrkomöte. Den 21 november 1969 kallades till kyrkostämma för val av ett kyrkoråd. I denna kyrkostämma deltog konung Gustaf VI Adolf personligen, vilket innebar att fattade beslut omedelbart hade kunglig sanktion. Det valda kyrkorådet sammanträdde första gången den 2 december 1969.

Upptagningsområdet för Kungl. Hovförsamlingen var intill utgången av år 1992 begränsad till Stockholms och Solna kommuner samt Lovö församling i Ekerö kommun men utvidgades till hela landet genom lagen (1992:288) om medlemskap i icke-territoriella församlingar. Genom kyrkolagen (1992:300) tydliggjordes att samma regler skulle gälla för kyrkoråd i icke-territoriella församlingar som

Kungl. Hovförsamlingen

i territoriella församlingar; varav bland annat följde att pastor är självskriven ledamot av Kungl. Hovförsamlingens kyrkoråd.

Kungl. Hovförsamlingen är numera den enda församlingen i Svensk kyrkan som genom kyrkomötets beslut har möjligheten att ha kyrkostämman som högsta beslutande organ. I kyrkoordningen finns dock inte kvar några bestämmelser om kyrkostämman. Denna arbetsordning har därför bland annat till syfte att klargöra den ordning som ska tillämpas för kyrkostämman i Kungl. Hovförsamlingen.

Bestämmelserna i denna arbetsordning har beslutats av kyrkostämman i Kungl. Hovförsamlingen med beaktande av tidigare gällande bestämmelser om kyrkostämman i kyrkoordningen och den för kyrkostämman i Kungl. Hovförsamlingen sedan tidigare särskilt tillämpade ordningen samt därtill de ändringar som kyrkomötet efter år 2007 beslutat om i kyrkoordningen beträffande kyrkofullmäktige och kyrkorådet i en församling.

Kungl. Hovförsamlingen är en icke-territoriell församling i Svenska kyrkan

1 § Svenska kyrkan framträder lokalt som en församling och utgör den primära enheten inom kyrkan. Svenska kyrkan har en rikstäckande indelning i territoriella församlingar som pastorala områden. Det finns även icke-territoriella församlingar.

Av bestämmelserna i 35 kap. 1, 1 a och 6 §§ samt 36 kap. 2 § kyrkoordningen följer att Kungl. Hovförsamlingen är en icke-territoriell församling i Svenska kyrkan som omfattar hela landet.

Av bestämmelserna i 8 kap. 4 §, 33 kap. 2 §, 38 kap. 19 § andra stycket och 44 kap. 1 § andra stycket kyrkoordningen framgår beträffande Kungl. Hovförsamlingen att

- församlingen inte hör till något stift,
- församlingens röstberättigade medlemmar endast deltar i direkta val till kyrkomötet i valkretsen för Stockholms stift, och
- församlingen inte omfattas av kyrkoordningens bestämmelser om ekonomisk utjämning.

Kungl. Hovförsamlingen

Stiftsstyrelsens och domkapitlets uppgifter fullgörs av Överhovpredikanten

2 § Av bestämmelserna i 8 kap. 4 § första stycket kyrkoordningen framgår att Konungen ur kretsen av biskopar utser en överhovpredikant.

Överhovpredikanten får, i den ordning som Konungen bestämmer, fullgöra de uppgifter beträffande Kungl. Hovförsamlingen som för andra församlingar i Svenska kyrkan ankommer på stiftsstyrelsen och domkapitlet.

Konungen har med tillämpning av 8 kap. 4 § andra stycket kyrkoordningen inrättat ett hovkonsistorium med uppgift att biträda Överhovpredikanten som preses vid fullgörandet av uppgifter som annars ankommer på en stiftsstyrelse eller ett domkapitel.

Medlemmar i Kungl. Hovförsamlingen

3 § Av bestämmelserna i 35 kap. 1, 1 a och 9 §§ kyrkoordningen framgår att den som tillhör Svenska kyrkan tillhör den territoriella eller icke-territoriella församling där han eller hon är kyrkobokförd. För det fall en person har rätt att tillhöra en icke-territoriell församling kan han eller hon efter skriftlig ansökan till församlingens kyrkoherde antingen kyrkobokföras i den icke-territoriella församlingen eller i den territoriella församlingen som han eller hon i stället ska kyrkobokföras.

Av bestämmelserna i 35 kap. 6 § kyrkoordningen framgår att en person har rätt att tillhöra Kungl. Hovförsamlingen om han eller hon tillhör Svenska kyrkan och är folkbokförd i Sverige, och dessutom

1. är medlem av Kungliga Huset,
2. tjänstgör eller har tjänstgjort vid Kungliga Hovstaterna eller Kungliga Staberna,
3. är make eller hemmavarande barn till någon som tillhör församlingen enligt 1 eller 2, eller
4. är efterlevande make eller hemmavarande barn till någon som tillhört församlingen enligt 1 eller 2.

Med begreppet make i andra stycket 3 och 4 förstås även en ogift kvinna och en ogift man som bor tillsammans under äktenskapsliknande förhållanden. Med begreppet barn i andra stycket 3 och 4 förstås den som inte fyllt 18 år.

Kungl. Hovförsamlingen

Kyrkostämma som Kungl. Hovförsamlingens högsta beslutande organ

4 § Av punkt 3 till övergångsbestämmelserna till 2007 års kyrkomötes beslut om ändringar till kyrkoordningen (SvKB 2007:5), med ett avskaffande av möjligheten för en församling att som beslutande organ ha kyrkostämma från och med den 1 januari 2010, framgår att Kungl. Hovförsamlingen som enda församling i Svenska kyrkan får ha kyrkostämma som högsta beslutande organ även efter år 2009.

Förutsättningarna för kyrkostämman och arbetsordningens syfte

5 § Kyrkomötet fastställde år 2007 att tidigare bestämmelser i kyrkoordningen om kyrkostämma fortsatt gäller för Kungl. Hovförsamlingen även efter utgången av år 2009.

Utifrån förutsättningarna för 2007 års kyrkomötets beslut gäller detta beslut för Kungl. Hovförsamlingen oavsett om antalet röstberättigade medlemmar i Kungl. Hovförsamlingen skulle överstiga 500 vid någon senare tidpunkt.

Denna arbetsordning har i avsaknad att uttryckliga bestämmelser i kyrkoordningen bland annat till syfte att klargöra den ordning som ska tillämpas för kyrkostämman i Kungl. Hovförsamlingen.

Ansvarsfördelningen i Kungl. Hovförsamlingen

6 § Beslutanderätten i Kungl. Hovförsamlingen utövas på kyrkostämman som församlingens högsta beslutande organ. Där det enligt bestämmelser i kyrkoordningen anges att församlingens beslut ska fattas av kyrkofullmäktige ska det för Kungl. Hovförsamlingen i stället avse kyrkostämman.

Närmare bestämmelser om beslutanderätten i Kungl. Hovförsamlingen framgår av denna arbetsordning utifrån motsvarande bestämmelser i kyrkoordningen om kyrkofullmäktige i en församling.

Av kyrkoordningen framgår att pastor – i kyrkoordningen benämnd som kyrkoherde – och kyrkorådet i en församling beslutar i vissa frågor. Motsvarande bestämmelser och ansvarsfördelning ska också tillämpas för Kungl. Hovförsamlingen.

Kungl. Hovförsamlingen

Kyrkostämmans uppgifter

7 § Kyrkostämman beslutar i principiella ärenden och i ärenden som på något annat sätt är av större vikt, såsom

1. godkännande av församlingsinstruktionen,
2. mål och riktlinjer för verksamheten,
3. budget, kyrkoavgift och andra viktiga ekonomiska frågor,
4. val av ledamöter och ersättare i kyrkorådet och valberedningen,
5. val av revisorer,
6. grunder för ersättning till förtroendevalda och revisorer,
7. fastställande av årsredovisningens resultat- och balansräkning, samt
8. ansvarsfrihet.

Kyrkostämman beslutar också på motsvarande sätt som kyrkofullmäktige i andra församlingar i Svenska kyrkan i andra frågor som anges i kyrkoordningen.

Vem som har rätt att delta i kyrkostämmans överläggningar och beslut

8 § Rätt att delta i överläggningarna och besluten på kyrkostämman har alla som senast på dagen för stämman tillhör Svenska kyrkan, är döpta och är kyrkobokförda i Kungl. Hovförsamlingen samt har fyllt 18 år.

Om församlingens pastor inte är medlem i Kungl. Hovförsamlingen har han eller hon rätt att få delta i överläggningarna men inte i besluten samt få sin mening antecknad i protokollet (*särskild mening*).

Kyrkostämman får också besluta att andra ska ha rätt att delta i överläggningarna men inte i besluten.

Deltagande i kyrkostämmans beslut genom befullmäktigat ombud

9 § Var och en som har rätt att delta i kyrkostämmans överläggningar och beslut enligt 8 § första stycket har också rätt att vid samma kyrkostämma företräda en ytterligare medlem i Kungl. Hovförsamlingen som också uppfyller kraven för beslutanderätt enligt samma bestämmelse.

Kungl. Hovförsamlingen

Den som önskar delta vid en kyrkostämma genom ett befullmäktigat ombud ska se till att en egenhändigt undertecknad fullmakt, med namnförtydligande samt med angivande av ombudets namn och datum för kyrkostämman, senast inför beslutet om röstlängdens fastställande under kyrkostämman har lämnats till kyrkostämmans ordförande eller sekreterare.

Det befullmäktigade ombudet får personligen närvarande och inom ramen för given fullmakt vid kyrkostämman framställa yrkanden och delta i omröstningar i fullmakts-givarens namn.

Deltagande på distans

10 § Den som har rätt att delta i en kyrkostämmas överläggningar och beslut enligt 8 § första stycket får personligen delta i kyrkostämmans sammanträden på distans, om kyrkostämman har beslutat det och det sker genom ljud- och bildöverföring i realtid och på ett sådant sätt att samtliga deltagare kan se och höra varandra samt delta på lika villkor. Den som är ordförande för sammanträdet får dock inte delta på distans.

Om kyrkostämman beslutar om deltagande på distans vid kyrkostämmans sammanträden, ska det också anges i vilken utsträckning sådant deltagande får ske.

Den som deltar på distans ska anses vara närvarande vid kyrkostämmans sammanträde.

Kyrkostämmans ordförande

11 § Kyrkostämman väljer för högst fyra kalenderår i taget bland de röstberättigade enligt 8 § första stycket en ordförande och en eller två vice ordförande. Ordföranden bör om möjligt väljas bland dem som ingår i den Kungl. Familjen.

Om ordföranden eller någon vice ordförande avgår under tjänstgöringstiden, väljs en annan för återstoden av denna tid.

När sammanträde med kyrkostämman ska hållas

12 § Kyrkostämman beslutar när ordinarie sammanträden ska hållas. Sammanträde ska också hållas när kyrkorådet begär det eller när ordföranden annars anser att det behövs.

Kungl. Hovförsamlingen

Hur kyrkostämmans sammanträden kungörs

13 § Ordföranden utfärdar en kungörelse om när kyrkostämman ska sammanträda. Kungörelsen om sammanträde med kyrkostämman ska innehålla uppgift om tid och plats för sammanträdet samt uppgift om de ärenden som ska behandlas.

Kungörelsen ska minst en vecka före sammanträdesdagen finnas tillgänglig på Kungl. Hovförsamlingens församlingsexpedition på Kungliga slottet. Kungörelsen bör även inom samma tid på lämpligt sätt göras tillgänglig för varje röstberättigad församlingsmedlem.

Om ett ärende är så brådskande att det inte hinner kungöras på sätt som föreskrivs i andra stycket ska kungörelsen med uppgift om ärendet finnas tillgänglig på sätt som anges i andra stycket senast fyra dagar före sammanträdet.

Jäv

14 § Den som har rätt att delta i en kyrkostämmas överläggningar och beslut enligt 8 § första stycket får dock inte personligen eller som ombud eller genom ombud delta i handläggningen av ett ärende som berör honom eller henne personligen eller dennes make, sambo, föräldrar, barn, syskon eller annan närstående eller något denne person närstående intresse.

Prövning av jävsfrågor

15 § Den som känner till en omständighet som enligt 14 § kan antas utgöra jäv mot honom eller henne, ska självman ge det till känna.

Om det uppkommer en fråga om jäv mot någon röstberättigad som upptagits i fastställd röstlängd ska kyrkostämman genast besluta i jävsfrågan. Den som jävet gäller får inte delta i prövningen av jävsfrågan.

Beslutsprövning av ett beslut i en jävsfråga får endast begäras i samband med att man begär beslutsprövning av det beslut genom vilket kyrkostämman har avgjort ärendet.

Kungl. Hovförsamlingen

Kyrkostämmans beslutanderätt

16 § Kyrkostämman ska besluta i ärenden som har väckts av

1. kyrkorådet,
2. den som uppfyller kraven för rösträtt vid kyrkostämman enligt 8 § första stycket genom en motion,
3. Överhovpredikanten och Hovkonsistoriet, eller
4. revisorerna, om det gäller ett ärende som har samband med deras uppdrag.

Beredningen av ärenden

17 § Innan kyrkofullmäktige avgör ett ärende ska det ha beretts av kyrkorådet.

Kyrkorådet ska lägga fram förslag till beslut i ärendet.

En motion bör beredas inom sådan tid, att kyrkostämman kan fatta beslut om den inom ett år från det att motionen väcktes. Om beredningen inte kan avslutas inom denna tid, ska detta anmälas till kyrkostämman vid ett sammanträde inom samma tid. Kyrkostämman ska också underrättas om vad som ditills kommit fram vid beredningen. Kyrkostämman får därefter avskriva motionen från vidare handläggning.

Ärenden som inte behöver beredas

18 § Kyrkostämman får behandla revisionsberättelsen utan föregående beredning.

Om en förtroendevald har vägrats ansvarsfrihet, får kyrkostämman utan beredning, besluta att den förtroendevalda personens uppdrag ska återkallas enligt 33 kap. 11 § kyrkoordningen.

Ett brådskande ärende får avgöras trots att ärendet inte har beretts, om samtliga de vid kyrkostämman röstberättigade enligt 8 § första stycket och 9 § är ense om beslutet.

Kungl. Hovförsamlingen

Beredning av val

19 § Kyrkostämman kan utse en valberedning för att bereda kyrkostämmans val. Kyrkostämman bestämmer tiden för uppdraget som ledamot i valberedningen.

Kyrkostämman får hålla val samt besluta om antalet ledamöter och ersättare i kyrkorådet och valberedningen utan föregående beredning.

Mandatperioden för kyrkorådet och kyrkvårdar

20 § I stället för bestämmelserna i 4 kap. 8 § och 19 § första stycket kyrkoordningen ska följande gälla för mandatperioden vid val av ledamöter och ersättare i kyrkorådet samt kyrkvårdar i Kungl. Hovförsamlingen.

Ledamöter och ersättare i kyrkorådet samt kyrkvårdar ska väljas för en tid av högst fyra år från och med den 1 januari året efter det kyrkostämman utsett den enskilde ledamoten eller ersättaren respektive kyrkorådet utsett den enskilde kyrkvärden.

Ledamöter och ersättare i kyrkorådet samt kyrkvårdar kan omväljas.

Bordläggning av ärenden

21 § Ett ärende ska bordläggas, om minst en tredjedel av de vid kyrkostämman röstberättigade enligt 8 § första stycket och 9 § begär det. Det krävs dock att mer än hälften av de vid kyrkostämman röstberättigade enligt 8 § första stycket och 9 § är ense om det för att bordlägga ett val eller ett tidigare bordlagt ärende.

Ett bordlagt ärende ska behandlas på kyrkostämmans nästa sammanträde, om kyrkostämman inte beslutar om något annat.

Offentlighet vid kyrkostämmans sammanträden

22 § Sammanträdena med kyrkostämman ska vara offentliga.

Ordningen vid kyrkostämmans sammanträden

23 § Ordföranden leder kyrkostämmans sammanträden och ansvarar för ordningen vid sammanträdena. Ordföranden får visa ut den som uppträder störande och inte rättar sig efter tillsägelse.

Kungl. Hovförsamlingen

24 § Hur ärendena avgörs

Ett brådskande ärende får avgöras trots att det inte har kungjorts enligt 13 §, om samtliga de vid kyrkostämman röstberättigade enligt 8 § första stycket och 9 § beslutar det.

När överläggningen är avslutad lägger ordföranden fram förslag till beslut. Varje förslag ska utformas så att det kan besvaras med ja eller nej. Ordföranden redovisar därefter sin uppfattning om vad som har beslutats och befäster beslutet med ett klubbslag, om inte någon av de vid kyrkostämman röstberättigade enligt 8 § första stycket och 9 § begär omröstning.

Hur omröstning ska ske

25 § Om omröstning begärs, ska den ske öppet, utom i ärenden som gäller val.

Vid en omröstning gäller den mening som mer än hälften av röstande vid kyrkostämman är ense om.

Bestämmelserna i 39 kap. 3–18 §§ kyrkoordningen om proportionellt valsätt ska inte tillämpas vid val i Kungl. Hovförsamlingen.

Lika antal röster vid omröstning

26 § Vid lika antal röster är ordförandens röst utslagsgivande.

I ärenden som gäller val fattas beslutet dock genom lottning.

Reservation mot kyrkostämmans beslut

27 § Den som deltagit i avgörandet av ett ärende vid kyrkostämman får reservera sig mot beslutet.

Reservationen ska anmälas innan sammanträdet har avslutats. Om reservanten vill utveckla reservationen närmare, ska den avfattas skriftligen och lämnas senast när protokollet justeras.

Kungl. Hovförsamlingen

Protokoll vid kyrkostämmans sammanträden

28 § Vid kyrkostämmans sammanträden ska protokoll föras på ordförandens ansvar av företrädesvis konsistorienotarien.

29 § Vad ett protokoll ska innehålla

Protokollet ska redovisa vilka röstberättigade medlemmar som närvarit personligen och genom ombud vid kyrkostämmans sammanträde samt vilka ärenden som kyrkostämman har handlagt.

Protokollet ska för varje ärende redovisa

1. vilka förslag och yrkanden som har lagts fram och inte tagits tillbaka,
2. i vilken ordning ordföranden har lagt fram förslag till beslut,
3. genomförda omröstningar och hur de har utfallit,
4. vilka beslut som har fattats,
5. vilka som har deltagit i besluten,
6. vilka reservationer som har anmälts mot besluten, och
7. särskild mening enligt 8 § andra stycket.

Hur ett protokoll ska justeras

30 § Ett protokoll ska justeras senast fjorton dagar efter sammanträdet på det sätt som kyrkostämman har bestämt.

Senast en vecka efter justeringen ska det justerade protokollet finnas tillgängligt på Kungl. Hovförsamlingens församlingsexpedition på Kungliga slottet.

Beslutsprövning

31 § I stället för bestämmelserna i 57 kap. 9 § kyrkoordningen ska följande gälla beträffande beslutsprövning när beslut fattats av Kungl. Hovförsamlingen.

Överhovpredikanten avgör på det sätt som Konungen bestämt frågor om beslutsprövning när beslut fattats av Kungl. Hovförsamlingen.

Kungl. Hovförsamlingen

En begäran om beslutsprövning ska avfattas skriftligen, egenhändigt undertecknas och ges in till Överhovpredikanten senast fyra veckor efter det protokollet med beslutet senast ska vara justerat. Klaganden ska därvid ange vilket beslut som ska prövas och vilka omständigheter som åberopas till stöd för prövningen.

Denna arbetsordning är beslutad av kyrkostämman i Kungl. Hovförsamlingen den 6 oktober 2022 och ska tillämpas från och med den 1 januari 2023.